

Z Masarykovy sociologické společnosti.

Dne 8. května t. r. konala se výborová schůze Masarykovy sociologické společnosti a po ní přednáška doc. dr. Chalupného »O sociální filosofii Otakara Březiny«.

Přednášející upozornil na rostoucí literaturu o O. Březinovi, jež od skonu velkého básníka a myslitele vyšla, a na pravděpodobnost, že ještě četné prameny k poznání jeho ducha a díla vyjdou. Proto označil svůj výklad za pouhá prolegomena k budoucí studii o Březinovi jako filosofovi. Za základní dva rysy myšlení Březinova vyzdvihl jeho naturalism a sklon jazykový. Naturalistou byl Březina svou zálibou v přírodních vědách, jíž se podobal Goetheovi. I sociální problémy považoval za problémy přírodní jako část kosmického dějství. Proto na příklad nezamítal válku, nalézaje boj i v přírodě. Druhý rys, jazykový sklon, byl u něho jako mistra básnické češtiny samozřejmý. Jazyk každého národa považoval za neocenitelný poklad kultury, a proto cenil vysoce naše buditele, zejména Jungmanna. Oba zmíněné rysy ústily u něho v rozhodný nacionalism, ježto národ jest organická bytost i jazykový celek. Proto i třídní boj, ač jako fakt jej uznával, netěšil se jeho přízni; ovšem nezbytnost hnutí dělnického důrazně vytýkal a v essayi »Cíle« tomu dal výraz. Přes uvedený nacionalism předpovídal, že jednou v budoucnosti na podkladě všech národů vznikne lidstvo jiné, a Evropa že zanikne jako kdysi Atlantis, z níž zbude jen postava Tolstého.